

Libris .RO

Respect pentru oameni și cărți

Maria Pastourmadzis

Sfântul

*Dedic această carte familiei mele
în cadrul argumenta pentru prezenta carte*

Traducere: Preot Dr. Staicu Ciprian-Ioan

EDITURA EGUMENITA

2014

CUPRINS

„Te iert!”	7
Un copil	47
Am avut o datorie	81
În foc!	115
Dumnezeu îl va milui pe Panaghiotis.....	135
„Te aștept la scaunul de spovedanie!”	171
„Sfinte!”	201

Distribuție:
S.C. Egumenița S.R.L.
tel./fax: 0236.326.730
e-mail: editura@egumenita.ro
www.egumenita.ro

„Te iert!”

Lumină lină a sfintei slave, a Tatălui
„**L**ceresc, a Sfântului, fericitului Iisuse
Hristoase; venind la apusul soarelui, văzând
lumina cea de seară. Lăudăm pe Tatăl, pe Fiul
și pe Sfântul Duh Dumnezeu. Vrednic ești în
toată vremea a fi lăudat de glasuri cuvioase, Fiul
lui Dumnezeu, Cel ce dai viață, pentru aceasta
lumea Te slăvește.”

Se însera. Era puțină lumină, doar câteva
raze palide răzbăteau pe sub ușă.

Zervos stătea pe vine, pe patul lui,
încercând să țină adunate picioarele sale lungi.
Auzea vag rugăciunile Vecerniei.

Celălalt s-a ridicat, și-a înălțat mâinile lui
slabe în sus și se uita spre cerul albastru care se
vedea prin fereastra îngustă a celulei.

„Întărește, Doamne, sfânta și dreapta
credință a ortodocșilor creștini, iar Sfântă
Biserica Ta o păzește în veacul veacului.”

El spunea ceva, dar Zervos nu îl înțelegea; a făcut și trei metanii mari, așa încât cu capul a atins pământul. Apoi și-a făcut cu evlavie semnul Sfintei Cruci: „Pentru rugăciunile Sfinților Părinților noștri, Doamne Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluiește-ne și ne mântuiește pe noi.”

Zervos și-a făcut și el cruce, în mod automat. A vrut să spună ceva, dar prietenul lui și-a scos metaniile de sub pernă. Nodurile pe jumătate stricate, tocite de atingere, au început să alunece printre degete: „Doamne Iisuse Hristoase, miluiește-mă. Doamne Iisuse Hristoase...”

Zervos a așteptat cu răbdare. Nodurile mătăniilor au făcut unul, două, trei cercuri printre degete. Apoi și-a pus mătăniile cu delicatețe sub pernă, și-a făcut din nou Semnul Crucii:

- Slăvit să fie Dumnezeu Cel Preabun! a suspinat el cu ușurare.

- Ai terminat, Sfinte? a întrebat Zervos.

- Am terminat, a răspuns liniștit celălalt și s-a așezat pe marginea patului lui, încrucișându-și mâinile.

- Măi, Zervos, a adăugat el gânditor după puțină vreme, te rog, încetează să mă tot strigi „Sfinte” și „Sfinte”. Numele meu este Vasile.

- Păi, ce să îți fac eu dacă ești sfânt! Eu sunt de vină? Sau oare numai eu îți spun așa? Toți din această închisoare te consideră sfânt.

Vasile a oftat adânc:

- Ah!

- De aceea, a continuat Zervos cu șiretenie, toți ne întrebăm: ce caută un sfânt, un „miel al lui Dumnezeu” printre noi, lupii, drojdia societății?

Celălalt și-a plecat capul și buzele i-au rămas pecetluite.

Zervos s-a târât până la capătul patului său, ca să-l privească mai bine.

- Măi, Sfinte, a spus el încet, eu plec peste o lună. Voi fi eliberat. Am locuit șase ani împreună în această celulă. M-ai compătimit, ți-a păsat de mine, ai fost ca și Tatăl aceluia fiu risipitor de care ne-ai istorisit din Evanghelie. Și eu te-am iubit, știi asta, te-am îngrijit când ai fost bolnav, pe tine te binecuvântează Dumnezeu! Dar tu niciodată nu mi-ai spus cine ești, de unde ești, ce te-a adus aici? Sufletul tău e ca o scoică închisă! Vorbește, binecuvântatule, ca să îți ușurezi sufletul!

Celălalt a tăcut din nou.

- Vorbește, măi Sfinte... Zervos te iubește.

- Vorbesc, a spus el hotărât.

- Cu cine?

- Cu Dumnezeuul meu.

- Cu Dumnezeuul tău. Știm asta. Tot timpul I te rogi Lui. Dar nu este de ajuns, măi, Sfinte. Tu știi asta mai bine ca mine. Avem nevoie să vorbim și cu un om. Dacă n-ar fi fost nevoie de aceasta, Dumnezeu ne-ar fi făcut animale sălbatice.

- Ah! a oftat din nou Vasile.

- Doar sufli și răsufli, ai observat asta? Iar când taci, taci! Ce să-ți fac? De ajuns! a spus Zervos și de îndată a tăcut mânios.

- Măi, tu vrei să vorbești, a spus el după puțin timp cu viclenie dar, desigur, cum să accepte sfințenia ta să vorbească cu mine, un gunoi?

- Încetează, Iannis! s-a clătinat Sfântul, de ce spui astfel de cuvinte și faci să îmi sângereze sufletul și mai mult?

- Ai văzut? Ai sânge în tine! Lasă-l să iasă, să se curețe rana. Ce aștepti? Eu plec peste câteva zile. Și altul ca mine, căruia să îi pese de tine, unde vei mai găsi?

Celălalt și-a ridicat pentru prima dată fața și l-a privit.

- Spune-mi măcar atât, numai atât, a continuat Zervos cu mulțumire, ai ucis, de ce ai

ucis? Nu ai ucis. Eu îmi pun capul la bătaie. Nu ai ucis.

Sfântul se uita și avea o durere în privire. O durere...

- Nu ai ucis, așa-i? a insistat Zervos cu încăpățănare.

- Nu, nu am ucis, a suspinat obosit Sfântul.

- Ai văzut? Știam eu, a strigat Zervos triumfător. Și de ce îți este frică să o spui, măi? Este cinstea și mândria ta! Și spune-mi, măi băiete, a continuat el, vesel că Sfântul era nevinovat. Cum de te-au confundat cu ucigașul? Semeni cu el?

- Semănam mult cu ucigașul, a murmurat Vasile, vorbind de unul singur.

- Cât de mult, măi copile? Era fratele tău geamăn? a strigat Iannis cu naivitate.

- Oh! a gemut Sfântul și trupul i s-a frânt în două. Taci, Iannis!... Taci! a spus el gâfâind.

Zervos s-a uitat la el și i s-a făcut toată pielea ca de găină. A sărit imediat din patul lui și s-a dus lângă el.

- Vasile, l-a luat el după umeri, Vasile, fratele meu, ce nenorocire te-a lovit, măi? a murmurat el și s-a speriat. Atâta, atâta durere nu mai văzuse vreodată pe fața unui om. Și mintea

îi lucra cu viteza unui fulger. Prin tot trupul lui a simțit un fior.

- Vasile, eu sunt, Zervos! Și dacă vrei, îmi spui, dacă nu vrei, taci...

Dar Sfântul își revenise deja. Doar pentru o clipă a fost în starea aceea și apoi din nou privirea lui a redevenit plină de bunățate și blândă. Doar lacrimi mari, tăcute îi curgeau din ochi.

Zervos i-a luat mâinile uscate și i le-a mângâiat.

- Eu sunt. Și dacă vrei, îmi spui, dacă nu vrei, taci ...

Sfântul plângea, iar tâlharul îi mângâia mâinile cu afecțiune. La un moment dat, Vasile și-a ridicat capul și l-a privit cu duioșie, cu recunoștință.

„Iartă-mă, Dumnezeul meu, a șoptit el ca pentru sine, de douăzeci de ani robul tău tace. Dar Tu i-ai dat o inimă de om. Și robul tău este om, nu este fiară sălbatică. Doamne, iartă-mă!”

Și de îndată ce a terminat această rugăciune în sine sa, a spus:

- Îți voi spune, Zervos, a spus el cu ușurare, pentru că îți pasă de mine și mă iubești, îți voi spune. Dar nu vei spune aceasta nimănui!

- În mormânt voi lua această taină cu mine, Sfinte! Ți-o jur!

- Nu jura, nu se cade. Îmi ajunge cuvântul tău.

- Îl ai, i-a spus Zervos cu căldură.

- Am fost gemeni, a spus el încet. Am ieșit din pântecul mamei noastre în aceeași zi, în același ceas, ca și Isav și Iacov. Și semănăm ca două picături de apă. Nimeni nu ne deosebea. Doar mama noastră putea, dar și ea câteodată ne încurca. Iar noi ca niște copii, făceam glume și ne schimbam numele între noi. Dar chiar dacă la chip eram identici, eram diferiți la suflet. El era iute, vioi, de nestăpânit, tot o joacă și o zburdălnicie. Eu eram moderat, liniștit, toată ziua eram cu cărțile și cu slujbele Bisericii. Dar ne iubeam, numai Dumnezeu știe cât de mult ne iubeam! Mereu eram împreună, și la școală, și la joacă, întotdeauna. Până când a venit vremea și am crescut, până la vârsta când bărbatului îi crește barbă și vede femeia altfel ca până atunci.

Sfântul s-a oprit și ochii lui mici, negri, s-au întunecat.

- Și ați găsit fiecare câte o fată și v-ați îndrăgostit de ea, a încercat Zervos să îl ajute să spună.

- Doar el, a suspinat încet Sfântul. Eu nu am apucat. Se numea Arhonti și era de sus, de

la munte, la o depărtare de cinci sate de satul nostru. Noi locuiam la câmpie. Arhonti era tânără - nu știu dacă împlinise optsprezece ani și era foarte frumoasă, înaltă, suplă ca ramurile de primăvară, iar ochii străluceau ca măgelele de chihlimbar. Fratele meu și ea dansau la marea sărbătoare a Sfântului Ilie. Toată câmpia și toate satele se adunau, tineri și bătrâni, sus pe munte, aprindeau focuri și dansau până dimineața, cunoscuți cu necunoscuți. Au dansat și ei doi, fratele meu și Arhonti și își aruncau priviri pătrunzătoare. Iar eu îi vedeam de departe și tremuram de frică.

- De ce, dragă Sfinte? Iubirea este un lucru rău? a întrebat Zervos.

- Nu, dar este rău să iubești o femeie străină. Asta este rău. Pentru că Arhonti era căsătorită măi, Zervos, căsătorită la biserică, cu preot și cu nași. Părinții ei o dăduseră, pe când încă era o copilă, *Banului* Kostas, care era cu douăzeci de ani mai mare decât ea și nu își găsisese până atunci o pereche cu care să își întemeieze o familie. Îi spuneau *Ban*, pentru că avea multe averi, multe proprietăți și cobora și în oraș unde făcea comerț. Arhonti era săracă, erau zece suflete la ea în familie și nu aveau ce să mănânce. *Banul*

Kostas le-a dat și casă și bani, iar ei i-au dat fata. „Frate, nu te apropia de ea, îl sfătuia eu, cum îndrăznești să te apropii de o fată străină?” Dar el se mânia, se înroșea la față, i se umflau venele de la tâmplă: „Ce spui, măi? - mă certa - cu ce este ea de vină că au vândut-o de când era copilă acelei relicve uscate, acelei umbre? Arhonti este a mea, auzi? O iubesc și ea mă iubește. Pentru mine a fost creată ea de mâinile lui Dumnezeu, auzi? Ne fierbe sângele în vene!”

- Ei, așa cum zici, măi Sfinte, nu putem spune că fratele tău nu avea dreptate. Acel crin să se veștejească în niște mâini bătătorite de vârsta înaintată! l-a întrerupt Zervos.

- Taci, Zervos, greșești. Oricum ar fi, cununia este un lucru sfânt, o taină extraordinară, iar pe cei pe care Dumnezeu îi unește în biserică, omul să nu îndrăznească să îi despartă - așa spune Evanghelia. Dar fratele meu nu a fost de acord cu porunca lui Dumnezeu, nici nu i-a păsat de bârfele oamenilor, care se adunau pe la colțuri și vorbeau pe ascuns. Limbile vorbeau, se zugrăveau situații, se descriau scene, se amestecau adevăruri și minciuni. Iar imaginația, ca și vântul din pădurea care arde în flăcări, a întezit acea pornire rea pe care o are omul în

el, de a mânca prin cuvinte carnea aproapei. Ziceau că a venit un tânăr înalt, brunet de la câmpie și a sedus-o pe Arhontula *Banului* Kostas. Și ascultau, ziceau ei, în spatele tufișurilor cum cei doi își mărturiseau iubirea și vedeau cum umbrele lor se profilează sub lumina lunii. Și îl vedeau, ziceau, pe acel tânăr cum intra în casa păcătoasei, când lipsea *Banul* Kostas. Și ziceau că acel destrăbălat murdărea așternuturile acestuia.

Lucrurile acestea se șopteau din gură în gură, de la o ureche la alta, până când au ajuns și la urechile soțului ei. Vezi tu, cuvintele au aripi și zboară, după ce au ieșit de pe buze, nu poți să le mai prinzi. Eu desigur, zic că și să nu fi fost aceste cuvinte, *Banul* ar fi simțit ce se întâmplă, căci altfel se uită ochii femeii când își înșeală soțul.

- Și omorul? l-a întrerupt nerăbdător Zervos, care începuse să înțeleagă urmarea, omorul cum s-a întâmplat?

- Era iarnă, era un frig cumplit de ne usturau mâinile. Ni se terminaseră lemnele în sat și trebuia să urcăm în satul Arhontiei, la nenea Lambros, care locuia acolo și vindea lemne pentru întreaga regiune. „Nu te vei duce singur, i-am spus fratelui meu, vom merge împreună”,

pentru că mă temeam, aveam o presimțire. Fratele meu se jura pe toți zeii și dracii că *Banul* Kostas aflase adevărul și că se ferește de el, dar eu îi știam patima care îl topea și îmi ziceam că nu se va abține să nu se ducă la Arhonti. „Vom merge împreună, am insistat eu, ca să te ferești de rău mai ușor, să nu îndrăznești să te apropii de casa ei”. A înțeles ce urmăresc și a acceptat să îl însoțesc. „Să nu îți fie teamă pentru mine, mi-a spus, nu vreau să mă apropii de ea, este acolo el, soțul ei”. Iar cuvântul „el” l-a pronunțat cu atâta ură, încât ochii lui negri s-au întunecat ca iadul.

Așa că după-amiază am pornit la drum, dar cum să urci?... A început să bată vântul și să cadă o zăpadă cu fulgi mari ca niște bucăți de pâine. Roțile mașinii derapau în curbe ca pe tobogan. Am ajuns până în satul dinaintea celui al Arhontiei. „Nu putem merge mai departe, mi-a spus fratele meu, ne va prinde noaptea. Nu vom putea în nici un caz să mai coborâm de acolo. Să rămânem aici, să înnoptăm la hotelul doamnei Hrisi și după ce se va lumina de ziuă, vedem ce facem”. Așa că ne-am oprit și mă simțeam ușurat de faptul că nu ne-a prins noaptea în satul Arhontiei.

Ne-am culcat, dar el nu putea să doarmă. Cu ochii larg deschiși, fratele meu se uita la tavan